

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Oslo 23. aug 2024

Høring – Forslag til ny rettshjepsforskrift, endringer i salærforskriften og enkelte andre forskrifter og forslag til mindre endringer i tvangsfullbyrdelsesloven

Personskadeforbundet må begrense seg til å kommentere enkelte deler i forslaget til ny rettshjepsforskrift. I øvrig stiller vi oss bak høringsuttalelse fra Funksjonshemmedes fellesorganisasjon og Rettshjepsalliansen.

1. Ny rettshjepsforskrift

1.1. Bruttoinntekt

I forslaget blir det lagt til grunn at med bruttoinntekt menes samlet inntekt dvs all skattbar inntekt herunder lønn, pensjoner, trygdeytelser næringsinntekt naturalytelser, renteinntekt og livrenter, inntekt av bolig og fast eiendom, kapitalinntekter, ektefellebidrag, barnepensjon og barnetillegg

Personer som har fått utbetalt personskadeerstatning etter f. eks trafikkulykker, yrkesskader og pasientskader mv har fått en neddiskontert erstatning som dekker økonomisk tap som oppstår i fremtiden. Erstatningsutmålingen foregår da slik at man beregner inn at skadelidte må benytte avkastningen til å dekke deler av tapet. Ofte vil tapet strekke seg over svært mange år, og da er forutsetningen at skadelidte hele tiden reinvesterer avkastningen, for å oppnå effekten av rentes rente. Dette er ut fra prinsippet om skadelidtes tapsbegrensningsplikt overfor skadevolder: man forventer ved utmålingen at skadelidte i fremtiden blir med og dekker eget tap gjennom stadig investering av erstatningssummen og reinvestering av avkastningen.

Rente- og kapitalinntekter samt inntekt av bolig og fast eiendom er ofte avkastning fra investeringer som skadelidte har gjort for å dekke fremtidig tap slik som det er ment at skadelidte skal gjøre. Hvis man i rettshjepsforskriften regner med slike inntekter på skadelidtes hånd, vil dette bryte inn i forutsetningene for erstatningsutmålingen. Hvis en skadelidte må bruke sin avkastning på juridisk bistand, vil dette gjøre det umulig å oppnå den samlede avkastningen som erstatningsutmålingen forutsatte. Den negative effekten blir ekstra stor ved lang gjenværende tapsperiode, siden man da også taper effekten av rentes rente.

Personskadeforbundet mener derfor at det må åpnes for unntak for inntekter knyttet til avkastning av personskadeerstatninger.

1.2. Nettoformue

Med nettoformue menes samlet formue fratrukket samlet gjeld. Samtidig presiserer departementet at verdien av og gjeld knyttet til primærbolig ikke skal inngå i beregningen av nettoformuen, med unntak dersom netto beregnet omsetningsverdi overstiger 10 millioner kroner. Samme grense foreslås å gjelde også for driftsmidler.

Eiendeler, bankinnskudd, verdien på aksjer, obligasjoner og ulike spareprodukter med bindingstid inngår i formuen og i beregningsgrunnlaget. Det uttales i forslaget at det gjøres unntak for BSU-midler og midler mottatt etter felleseieskifte. Derimot fremgår det ikke av forslaget hvordan formue som føle av personskadeerstatning skal vurderes.

Personskadeerstatning etter f. eks trafikkskader, pasientskader og yrkesskader utbetales som hovedregel ved engangsutbetaling og omfatter ofte erstatning for fremtidige utgifter fremtidig inntektstap. Ettersom utbetalingen skjer før det faktiske tapet oppstår så neddiskonteres erstatningsbeløpet ut fra den realavkastning skadelidte forutsettes å få ved investering av erstatningssummen, som er 2,5 % per år (kapitaliseringsrenten). Summen av det diskonterte erstatningsbeløpet og forventet avkastning utgjør «full erstatning» til skadelidte. For å få en så stor avkastning som forutsatt må skadelidte oppnå en årlig nominell avkastning i størrelsen 6-7%. Da er det nødvendig at erstatningsbeløpet investeres i aksjer, obligasjoner, høyrentekonto og andre spareprodukter. Investering bare i primærbolig er sjelden mulig for skadelidte, fordi erstatningsbeløpet da bindes opp og ikke kan brukes til å dekke utgifter mv som erstatningen er ment å dekke.

Slik forslaget foreligger vil alvorlig og varig skadde som har fått utbetalt personskadeerstatning som skal dekke livsvarige tap, være avskåret fra rettshjelpsordningen.

Personskadeforbundet mener at det må åpnes for unntak for midler som stammer fra personskadeerstatningsutbetalinger, og fra avkastning fra slike utbetalinger.

/sign./

Eli Eiklid
Landsstyreleder

Per Oretorp
Ass. generalsekretær